

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kurczaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények előfize-
tési pénzek és hirdetések is
küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNY.

Hirdetéseket

és nyilt-téri közleményeket
a kiadóhivatal mérsékelt ár-
jegyzék szerint számít.

Egyes példányok

kaphatók lapunk nyomdájá-
ban valamint Stark Nándor
és Szigethy Z. könyv- és
papirkereskedésében.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken reggel.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENCZ.
Felelős-szerkesztő:
KOVÁTS KALMAN.

Lapunk megrendelhető:
a kiadóhivatalban és lapkihordóink útján,
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Az új szerkesztő szava.

A kiadó meghívása folytán elfogadtam és a mai számmal át is vettem a „Szentesi Lap” felelős szerkesztését. Mikor ezt a változást e lap tisztelt olvasó közönségének becses tudomására hozom, s magamat a közönség jóindulatába ajánlom, tartózkodom attól, hogy mint felelős szerkesztő részletes programmal lépjek elő; mert hiszen a „Szentesi Lap”-nak markirozott elvi álláspontja van úgy az országos politikai viszonyokkal szemben, mint a szentesi és csongrádmegyei közéleti állapotokra nézve. Oly lapnál, melynek 24 éves multja van és oly multja, mint a „Szentesi Lap”-nak, bizonyára a szerkesztő változás legfőleg csak egy új és aktív szereplő erő-nyerést jelent, de program-változást nem.

S ha mint szerkesztő valaminek a kijelentésére utalva érzem magam, az legfőként csak az, hogy vezetésem alatt a „Szentesi Lap” ameddig csak lehet, kerülni fog minden személyeskedést. Igyekezni fogok a lap kritikáját a legnagyobb objektivitással alkalmazni, s személyekkel csak ott és akkor fog az ügygel kapcsolatban e lap foglalkozni, ha a kettő egymástól elválaszthatlan s ekkor se azt nézem, hogy ki beszél vagy tesz valamit, hanem egyedül azt hogy mit és hogyan tesz valaki. S mivel egyedül a közérdek fogja szerkesztői tollamat irányozni, a közkérdések elbírálásánál soha nem ismerem sem barátot, sem ellenséget, sőt még a párttekinetek által sem engedem magamat korlátoltatni abban, hogy a „Szentesi Lap” álláspontja a közjó érdekében mindenütt és mindenha korlátlanul ne érvényesülhessen.

Erre nézve egyébiránt garanciát nyújt a lap teljes függetlenségét tekintve az is, hogy a lap kiadója Sima Ferencz, ki 18 év óta áll már mint szerkesztő e lap élén, mint főszerkesztő továbbra is fenn kívánja és fenn is fogja tartani döntő befolyását a lap eddigi szellemének érvényesülésére.

S mivel legközelebb éppen ő vezércikkelt a lapban azon fontos közérdek érvényesülése céljából, hogy a sajtó tárgyilagos kritikája vezet bennünket az annyira óhajtott közbéke útjára, annál fogva én egész lelkemmel rajta leszek ennek az iránynak istápolásán, s ettől egyedül csak a provokálás téríthet el s ez is csak akkor, ha a kihívás elől kitérni már nem lehet.

Abból áll tehát az én összes programom, hogy: mindent áldozni a közjóért, de a közjót semmiért és senkiért nem engedjük megkoczkáztatni.

Szentes, 1894. július 31-én.

Kováts Kálmán.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselő-testülete f. évi július hó 30-án a nagymunkaidő dacára is látogatott közgyűlést tartott. Több fontos tárgy volt ugyan szónyegen, ámde az érdeklődés legfőbb pontját mégis a főgimnázium államosítása érdekében kiküldött bizottság jelentése képezte, a mely fölött valóban magas színvonalon álló vita fejlődött ki. Nagyon meglátszott a közgyűlés képén, hogy csakis ez a tárgy volt az, a mely leginkább uralta a kedélyeket; mert ennek a pontnak letárgyalása után, csakis egyes pontoknál indult meg még egy-egy rövidke vita, míg a többiek gyors egymásutánban esett át az amugy is jó hosszúra elnyúlt közgyűlés.

A gyűlés lefolyásának képe különben a következő volt.

Pontban 9 órakor Burián polgármester elfoglalta az elnöki széket, a gyűlést megnyitottak nyilvánította:

A tárgysorozat megkezdése előtt Neumann János az iránt intézett interpellációt a polgármesterhez, hogy van-e tudomása arról miszerint a járlat irásnál alkalmazott Marsovszki irnok szerfölött gorombán bánt a közönséggel. Mire a polgármester kijelentette, hogy az ügyről tudomása ugyan nincs, ámde a dolgot szigorú vizsgálat tárgyává fogja tenni és a panaszlott eljárást meg fogja torolni. Erre a közgyűlés Arady főkapitány beszéde után is ez irányban vette tudomásul a polgármester választát.

Következett a tárgysorozat egyes pontjainak letárgyalása, a melyekkel kezdetben is gyors egymásutánban végzett a képviselőtestület. Erdemleges vita csakis az 5. pontnál indult meg, a hol Dr. Ecseri Lajos abbéli kérelme tárgyaltatott, hogy engedtesse meg neki a magán ügyködés s így az is, hogy a városnál elfoglalt ügyési állása mellett a „Csongrádmegyei lakárképzőintézetnél” betöltött titkári állását is megtarthassa. Sima Ferencz indítványához képest a kérelem érdemi intézkedés előtt a jogügyi szakosztályhoz utasítandónak mondatott ki.

Szép jelenet fejlődött ki a 9. pont tárgyalásánál, a hol Sima Ferencz lelkes és kegyeletes érzelmeiktől áthatott beszéde után, egyhangulag fogadtatott el az az indítvány, hogy Farkas Mihály végrendelezőnek, a városi képviselőtestület küldöttségileg fejezze ki elismerését azon nagylelkű alapítványáért, a melyet ő és neje Pápai Erzsébet a város és a szegényalap javára tett; kimondatott továbbá, hogy azok névsora, a kik ily nemes áldozatkészséggel irták be Szentes város évkönyveibe örök betűkkel nevéket, a városi közgyűlés termében aranyozott rámba foglalva függesztessék ki, hogy így azok emléke előtt az utókor mindenha kegyelettel emelhesse meg kalapját. Ennél az indítványnál oly ünnepélyes hangulat vett erőt a képviselőtestületen, hogy annak magasztossága szinte ellenállhatlan erővel ragadta magával a nemes és szép iránt érzékenységgel bíró lelket -- kegyelettel adózni a nagy tettek iránt.

A 10. pont, vagyis az ujonnan rendszerezített rendőr alkapitányi hivatalnak helyettesítés útján való betöltésénél indult meg még élénk eszmecsere. A fölött döntött ugyanis a közgyűlés, hogy ez helyettesítés útján-e avagy ideiglenes alkalmazás útján töltsék e be.

Sima Ferencz, dr. Ecseri Lajos és Kátai Pál János a mellett érveltek, hogy miután, ez az állás ugyan rendszerezitve van, ámde a megválasztandó alkapitány minősítése iránti szabályzati módosítás még nem nyert felsőbb jóváhagyást; azért ezt az állást csakis ideiglenes alkalmazás útján lehet betöl-

teni. Hozzá szólottak a tárgyhoz még dr. Filó Tihamér, Bálint József és többek, Sima Ferencz zárbeszéde után azonban a közgyűlés csakis az ideiglenes alkalmazást mondotta ki.

Rövid vita fejlődött ki még a fölött is, hogy ki hívassék meg ideiglenes alkalmaztatásra. Balogh János vagy a polgármesterre, vagy a tanácsra óhajta ezt az ügyet bízni, míg dr. Filó Tihamér a közgyűlés által óhajta a meghívást elintéztetni még pedig annak a szempontnak szem előtt tartásával hogyha ez állásra szentesi születésű ember jelentkezne, a mint jelentkezett is, az hívassék meg. Bálint József, mivel a rendőralkapitány gyakran ki van téve annak, hogy ítélkezését rosszakaratulag megbírálják; azért nehogy azt vethessék valaha ennek szemére hogy rokonsági vagy más érdek vezette őt ítélkezéseiben ép ez állást csakis nem szentesi illetőségű emberrel óhajta betölteni. A közgyűlés végtére is Burián polgármester ajánlata folytán Kálló Antal nyug. csendőr-főhadnagy arany érdemkereszt-tulajdonost határozta el egyhangulag ez állásra meghívni.

A fővárosi 1848—49-iki szabadságharcú ereklye-muzeum igazgatóságának kérelme került ezután tárgyalás alá, a mely célra miután 50 frt adományt szavazott meg a képviselő-testület, Sima Ferencz indítványára még azt is elhatározta, hogy a városi levéltárban mindazon ereklyék, melyek a szabadságharcú idejéből erednek bocsájtassanak rendelkezésére a muzeumnak.

Ezután került tárgyalás alá a gimnasium államosításának kérdése.

Lapunk álláspontja ismeretes ebben a dologban mert bőven ki volt az fejtve lapunk mult számában is.

Sima Ferencz képviselő, Német-Csanád-ról éjjel utazott haza, csak hogy ezen a fontos közgyűlésen részt vehessen, egész hévvel telt beszédben vette bírálat alá a bizottság azon eljárását, hogy szemben a polgármesterrel mintegy az államérdekét látszott képviselni a gimnasium államosítása kérdésében, akkor, mikor a város hozzájárulását a polgármester által felajánlt 10,000 frtal szemben 15 ezer frtra liczitalta föl. Sima kijelenti, hogy igenis ő kész a gimnasiumot állami kezelés alá bocsájtani, de csak úgy, ha a kormány leveszi a város nyakából a gimnasium fentartása terhének egy nagy részét. Szentesért az állam eddig nem tett semmit; az ország minden gimnasiuma állami segélyben részesül, kell hogy ebben részesüljön Szentes gimnasiuma is, már pedig az nem volna államsegély a városra nézve, ha elfogadná a bizottság javaslatát, mely szerint a város amellet, hogy gimnasiumát átadná az államnak, jövőre is csaknem a mai összeggel járulna a város a gimnasium fentartásához. Szónok szemben a bizottság javaslatával bőven foglalkozott a szentesi tanárok nyugdíj igényével is és kijelenti, hogy ő ezt a nyugdíj igényt, csak a gimnasium felállítása idejétől akceptálja. S míg a város a városi tisztviselők fizetését javítani nem bírja e téren szónok nem hajlandó semmi külön előnyadásba bele bocsátkozni.

Végül indítványozza, hogy: mondja ki a város, hogy kész a gimnázium államosításába bele menni, sőt ezt kéri is a kormánytól; de úgy, hogy a város csakis 10000 frttal járuljon a gimnázium fentartásához, — s ha a közép tanodák államosítatnának az esetre a szentesi gimnázium fentartásának kérdése is a többi gimnáziumokkal egyenlő elbánásban részesüljön. S ha a gimnázium bármely oknál fogva megszűnnék, akkor az épületek visszaszállnak a város birtokába.

Sima után Balogh János, majd Fekete Márton szólaltak fel és védték Simával szemben a bizottság javaslatát, pláne Fekete Márton Sima Ferencet azzal vádolta, hogy Simát személyes tendenzia vezérli a bizottság eljárásának bírálataiban azonban a közgyűlés Kátai és Bálint József felszólalása után Sima Ferenc indítványát, szemben a bizottság javaslatával egyhangulag fogadta el.

A tárgysorozat többi pontján azután rövid egybesutásban esett át a képviselő-testület.

Pass Ferenc díjok fizetését aug. 1-től kezdve kérelméhez képest felemelte, Zoó János ipariskolai igazgatót pedig 200 frt g kiegészítette.

Egy csapat szabadság-idő engedélyezése iránti kérelem került még tárgyalás alá, a melyeket egytől-egyig a kérelmezők javára intézett el a közgyűlés.

Utolsó tárgyal maradt a városi rendőrség szolgálati szabályzata tárgyában benyújtott szabályrendeleti tervezet, a melyet a közgyűlés a 2. §. kivételével egyhangulag hagyott jóvá, amazz oda módosítván, hogy a rendőrség csak a polgármester beleegyezésével használható fel más célra, mint rendőri szolgálatok teljesítésére. Aradi főkapitány több módosítást nyújtott ugyan be — de ezeket a közgyűlés sorra elvetette.

S ezzel a közgyűlés délután 1 órakor véget ért.

Egy kir. herceg tragikus vége.

Vilmos királyi herceg, királyunk unokatestvére július 30-án lováról leesett és ugy összevazta magát, hogy néhány órai szenvedés után meghalt. E tragikus halál-esetről a lapok a következő részletes tudósítást hozzák:

Vilmos kir. herceg, szokásához híven, korán reggel felkelt, megreggelizett és egy hosszabb séta után reggel kilencz órakor a házi kápolnájában misét hallgatott. Misa után lóháton a Reiner-utra ment, hol a Deisenhoffer féle vendéglő van. Épp mikor a herceg lóháton ide érkezett, robogott be a nemrégén megnyitott villamos vasut egyik vonata.

A herceg, ki általán elismert kitűnő lovas, sárnga ménjét a villamos vasut vágányai felé irányította, hogy lovát a vasut által okozott zajhoz szoktassa. De alig tett a ló egynéhány lépést, midőn hirtelen megbokrosodott, hátraugrott és a két hátulsó lábára állva, mindenkép le akarta dojni magáról a lovasát. A herceg gyorsan átlátta a veszélyt, hirtelen le akart ugrani a lóról, de oly szerencsétlenül, hogy egyik lábával bennakadt a kengyelvasban és ugrás közben lezuhant a kövezetre. A ló megijedt és örülten vágatni kezdett, maga után hurcolva a szerencsétlen kir. herceget. Vilmos kir. herceg már az esés alkalmával oly erősen megütötte a fejét a kövezetben, hogy azonnal elvesztette eszméletét és ilyen szánandó helyzetben ragadta magát a megvadult ló.

A járókelő közönség ijedten kiáltott segélyért s első izben Diesenhoffer vendéglős, Neffczér br. százados és a vendéglős két pinczére, Tiefol és Teschner ugrottak a ló elé, megfogták és kiemelték a szerencsétlen herceg lábát a kengyelvasból. Az utcáról bevitték az eszméletlen herceget a Diesenhoffer-féle vendéglőbe. Feje hátulsó részén tenyérnyi nagyságu seb tátongett és a szájából ömlött a vér. Itt ráhelyezték egy ágyra, mialatt a vendéglős neje jeges borogatást tett a herceg feje alá és a homlokára.

Ezalatt Sandhomer istálló-mester, ki éppen a villamos vasuton érkezett meg, megfékezte az ijedt lovat, felült rá és gyors galoppban elvágatott Vilmos herceg nyaralójába, hogy a szomorú esetről hirt vigyen. A nyaralóban volt Erzsébet kir. hercegnő, Vilmos herceg sógornője, kit a baleset híre annyira felizgatótt, hogy kalap nélkül sietett a vendéglőbe, hol az eszméletlenül fekvő herceg ágya körül találta Uriel főtorzsvost, továbbá Hapak és Hoffmann törzsvorsokat. A hercegnő rá akart borulni a szerencsétlen hercegre, de az orvosok visszatartották nehogy katasztrófát idézzen elő a beteg hirtelen öntudatra ébredése.

Vilmos herceg sápadtan, mozdulatlanul

feküdt az ágyon, egyedüli életjel volt az a gyenge hörgés, mely hosszú időközökben tört ki melléből.

Az utolsó percek.

Igy telt el csaknem egy jó félóra. A vendéglősnő szünet nélkül váltogatta a borogatásokat, az orvosok pedig csendben tanácskoztak maguk között a legközelebbi teendők felett.

Körülbelül huszonöt percz múlva a beteg egy kissé felemelkedett és rövid időre eszméletét visszanyerte. Ugyanekkor Diesenhoffer né le akarta törölni a herceg szájáról a vérolvadékokat, de a herceg gyenge hangon rebegte:

— Köszönöm — és reszkető kézzel fogta meg a zsebkezdőt, melylyel önmaga törölte meg a száját.

Az orvosok, tekintettel a súlyos állapotra, mely bármely perczben katasztrófára vezethet, értésére adták Erzsébet hercegnőnek, hogy el kellene hozatni minden eshetőségre a herceghez a gyóntató papot.

Azonnal futárt küldöttek a St.-Helene nyaralóba, honnan eljött Helfein József udvari káplán, ki a hercegnek feladta az utolsó kenetet.

Vilmos herceget ezután hordágyon átszállították a Szt.-Helena villába, hol a hálószoba mellett levő szalonban helyezték el.

Ezalatt óriási nagyszámu közönség gyűlt össze a nyaraló előtt és feszült figyelemmel várta a beteg herceg állapotáról kiadott jelentéseket.

Délután 2 órakor érkezett meg Badenbe a Bécsből táviratilag behívott Weinlechner egyetemi orvostanár, ki azonnal tanácskozni kezdett az ott talált katonarvosokkal, de a maga részéről nem mondhatott semmi biztatót. A tudós tanár is azt jelentette ki, hogy a herceg sérülései olyan súlyosak, hogy a katasztrófa egynehány óra multával okvetlenül be fog következni.

Délután 4 órakor megérkeztek; Auersperg gróf kíséretében Ottó, azután pedig Károly Lajos és Frigyes kir. hercegek, valamint Lichtenstein Rudolf herceg főlovászmester.

A nyaralóba eljött még a Badenben idző arisztokrácia is.

A halál.

Kevéssel esti fél hat óra után jelentette egy szolga a közönségnek, hogy Vilmos kir. herceg meghalt. A közönség néma megütözéssel fogadta a lesújtó hírt és igen sokan könyezve adták tovább a hiobhírt.

Miért nincs a búzának ára!*

— Emlékirat. —

Gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar, midőn 1842-ben Pesten az első hengermalmot megalapította, nagyon jól tudta azt, hogy a Magyarországon termő kitűnő minőségű búzából, a technika legújabb vívmányai szerint berendezett malom olyan jó és finom minőségű lisztet képes előállítani, mely nemcsak a belföldi piacokon, de a külföldön is keresett cikk lesz és azt magas áron fogják vásárolni.

Ezen nemzetgazdasági bölcs szakismerete várokozásán felüli fényes sikert eredményezett. Ez a fényes siker arra buzdította a bel- és külföldi tőkepénzeseket, hogy egymást tulliczítva oly óriási malmok-telepeket létesítettek hazánkban, hogy egy-egy ilyen iparvállalat képes évenként egy millió métermáza gabonát felőrletni.

A malom-ipar ezen szép fejlődése üdvös kihatással volt az egész ország malomiparára; a meny nyiben a vidéki kisebb malmok is iparkodtak a nagy malmokkal versenyezni. És a vidéki molnárok — dicséretükre legyen mondva — aránylag rövid idő alatt, noha nagy áldozatok árán, ugy rendezték be malmaikat, hogy máig képesek a nagymalmok liszt-készítményeivel sikeresen versenyezni. A tisztességes versenyt ertve, nem pedig a nagymalmok mai szélhámós versenyét.

A székes főváros területén levő óriási malmok agyafurt vezetők nem jó szemmel nézték ezt a tisztességes versenyt, melyről leginkább azon években

* Ajánljuk ezt a cikket olvasóink; de főként a gazdaközönség figyelmébe.

Szerk.

szereztek meggyőződést, a mely években az idegen gabonát vámvisszatérítési kedvezményvel nem örlethették. Akkor, midőn Európa nyugoti államainak védvamos politikáját követve, mi sem engedték meg, hogy az idegen gabna métermázsája 1 frt 50 kr. (aranyban) vám-illeték nélkül hozzánk bejöhessen.

Az évenként egy millió métermáza gabna feloldozására berendezett székes fővárosi nagy malomok miniszteri fizetést húzó igazgatói ezen közgazdaságunkra nézve igen üdvös, de az ő telhetetlen zsebeikre nézve igen sanyaru 1888., 1889. és 1890-ik években szomoruan tapasztalták, hogy az ő busás jövedelmeiket az ekszportálásnál a külföldi államok védvamos politikája tetemesen megdézsmálja, a befogyasztásnál pedig az ország különböző vidékein épült malomok tisztességes versenyre oly aggasztó módon devaválja, hogy ők ezek ellenében 50—60 ezer forint fizetést élvező igazgatóságukat s részvényeik után a magas osztalékok csakis ugy képesek fentartani, ha a hazai gabnát örlető szerény igényű, értelmes és takarékos molnárok tisztességes versenyképessége ellensúlyozására, a kormány nyilvánvaló félrevezetésével, az idegen gabna örletésénél vámvisszatérítési kedvezményt nyerne a s azzal kényük és kedvük szerint svindlérozhatnak.

Ezek a dicső matadarok, kik a börzének is kartellban működő fő-fő-spekulánsai, mivel Európa államainak védvamos politikáját meg nem változtathatták; ennek következtében, hogy hazánk nemzetgazdasági érdekeinek védelmezésére alkotott 1882. évi XVI. t. cz. 10. szakaszának és az ugyanazon évi 30.974. számu miniszteri rendelet azon szigoru meghagyásának, hogy az örletre szánt gabnának, ha az örlemény belföldi fogyasztásra van szánva, belföldről kell származnia — kijátszását eszközölhessék, — befolyásos és anyagilag erősen érdekelt benfentesikkel félrevezették az e téren teljesen tájékozatlan kormányt, azon kézzelfoghatólag megczáfolható, szélhámós indokolással, hogy „a magyar malomipar produktumának az import-buza bizonyos mennyiségére azon czélból van szüksége hogy ezáltal a külföldi piacokon, a többi lisztek ellenében versenyképességgel birjon!”

Ezt a valóságnak meg nem felelő magas kijelentést, melyet Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter ur 1893 ban november 28 án az országgyűlésen — ismételtén meghallgatott szakértőkre való hivatkozással — mondott, Magyarországnak több mint harmincezer szakértő molnára képes kézzelfoghatólag megczáfolni. Minden kétségen felül nyilvánvaló dolog lévén hogy külföldi piacokra ekszportálható (0., 1. és 2-ös számu) finom lisztet a silány minőségű román búzából bármily kitűnő gépezettel berendezett malom, akármilyen örletési rendszer mellett, nem mint ők állítják 70%-ot — de legfeljebb 10%-ot képes előállítani.

Ezen bátran el merjük mondani, megczáfolhatatlan tényből világosan kitűnik az, hogy az idegen búzára nem azon czélból van a kivitelre is dolgozó nagymalmoknak szükségük, mint azt Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter urral az országgyűlésen kijelentették, hanem igenis azért, hogy az „örletési engedély” révén, a vámvisszatérítés monopoli-umának birtokában, a hazai búzánál 2 frttal megolcsóbbított import-búzával a börzén az áratat tettségük szerint hullámozathassák, a hazai termelők rovására és megkárosítására. Az örletésnél pedig a két forinttal olcsóbb idegen búzából 4 számu liszt-től 8 számuig élvezetett kenyérliszteket, a kizárólag hazai, tehát 2 frttal drágább gabnát örlető molnárok ellenében, oly olcsó áron képesek előállítani s azokkal az egész országot elárasztani, hogy a hazai molnárok ebben az igazán nem tisztességes versenyben most már nem képesek megkeresni a szükségek mindennapi kenyérüket. Holott azon években, midőn még nem voltak képesek a vámvisszatérítési kedvezményt a kormánytól kisvindlerozni, tisztességgel versenyzett velük az a huszonkétezeret meghaladó malom-ipartelep, mely ma már a tönk szélére taszítottatott és végső segélyért kiált!

A nagymalmok ezen égbekiáltó igazságtalan elnyomása ellen a büntető törvénynek is meg kellene védelmeznie bennünket, mert hisz „aki másnak félrevezetésével magának jogtalan anyagi hasznot szerez, az csal.” Itt pedig a kormány félre van vezetve, jogtalan anyagi haszonért; de hol keressünk bírót, a ki nekünk magas és a kormánynál annyira befolyásos ellenségeink ellenében igazságot szolgáltatson?

De menjünk tovább

Lukács Béla miniszter ur f. évi április hó 24-én az orosz és román vámszerződés tárgyalása alkalmával azt mondta az országgyűlésen, hogy ha megbirja a világnak valamely búzája az 1 frt 50 kr. (aranyban) vámot fizetni, akkor Magyarorszába bejöhet. Ezen hangzatos állításra a nagymalmok igazgatói markukba nevettek, mert ők vámvisszatérítési kedvezményvel, vagyis vámentesen itt Magyarországon hozzák fogyasztásba az idegen gabnából származó liszteket.

Nem rossz az 1887. évi május hó 28-án kiadott 27.324. számu miniszteri körrendelet következő kijelentése sem: „az idegen importbuza örletését ellenörizni nem lehet.”

Miért nem lehet?

Azért — mondják — mert ez üzleti titok. Természetes, hogy titokban kell tartani, mert különben beleszólna a manipulációikba a büntető törvény.

E sorok írója öt budapesti gőzmalomban dolgozott éveken át s annyi szakértelme van ezen a téren, hogy meri állítani az ellenőrzés lehetőségét. Őrlessék külön az importgabnát, a mint ezt több nagy malom ma is csinálja; de tegyék ezt szigorú pénzügyi felügyelet mellett. Az ellenőrzés csekély költségeit könnyen bírják a nagymalmok, de magát az ellenőrzést keserűlnék meg.

Órleli engedéllyel megőrlettek 1891-ben 970000, 1892-ben 1,323 000, a múlt évben közel két millió métermáza gabnát s magában a folyó évi április hóban 718,238 métermáza idegen gabna jött a monarchiába, s ez roppant mennyiség minden ellenőrzés nélkül örltetett föl s ennek legalább is 90 %-ja — a fenálló törvények ellenére — belföldi fogyasztásra került, hogy ezzel minket a tisztességes versenyzetéstől kizárva, tönkre tegyenek.

Ezen óriási számok minden ékesszólásnál világosabban beszélnek és kellő alapot nyújtanak arra, hogy a kereskedelemügyi miniszter illető szakközvege kéréselhetlen szigorral megbűnhődjék s felelősségre vonassék azért, hogy az 1887. évi 27.324 számú miniszteri rendelettel homlokegyenest ellenkező állapotokat megtűri és pártolja. A rendelet vonatkozó szakasza így szól: „Azon esetben, midőn a feldolgozás végett behozott árura vagy tárgyra az ugyanazonosságot megállapító jegy nem alkalmazható, hanem az azonosság más k segítő ellenőrzési intézkedések által lesz megállapítandó: az engedély csakis azon esetben fog megadni, ha a m. kir. kormány meggyőződést szerez arról, hogy a készíteni szánt áru verseny-képessége a külföldi piacon kiváltképen a vámentesen behozott külföldi anyag alkalmazásától függ.”

Az import ellenében ekszportra dolgozó nagymalmok ezen miniszteri rendelet megtartása alól azon neveltségek indokolással bujtak ki, hogy az import-buza őrlését nem lehet ellenőrizni, mert azt a hazával együtt dolgozzák fel és ezen hamis és tarthatatlan kifogással a lefolyt négy évben legkevesebb három millió forint erejéig megkárosították az államkincstárt, s a hazai molnároknak és termelő gazdaközönségnek legalább 50—70 millió forint árat okoztak. Ki felelős ezért? Nem-e az a szakreferens, a ki akár könnyelműségből, akár vétkes mulasztásból nem szerzett magának igazán szakértő molnárok egybehívásával meggyőződést arról, hogy az idegen és vámentesen behozott buza alkalmazásától függ-e a külföldi piacok számára készíteni szánt finom lisztnék versenyképessége. Igaz, hogy a szakértő molnárok előtt már maga ez a kérdés is neveltségesnek tűnt volna fel és ime ily neveltséges alapon mennyire károsítják az államot és a közönséget!

Magyarország 22.000 malomipartelepén működő molnárság nem kíván mást, mint védvamos szerződésünk érvényben tartását és hogy a nagy malmok csakis szigorú pénzügyi ellenőrzés mellett örlethesenek vámvisszatérítési kedvezményrel import-buzát, de szigorúan köteleztesse, hogy az abból készíthető 70% olesó lisztet és 27% korpát pénzügyi ellenőrzés mellett ekszportálják. Hanem az ne legyen továbbra is megengedve hogy az import-buzából készített silány lisztek ellenében a hazai buzából örölt finom lisztnék ekszportálják és ezen szives műveletüknek ráadásul az idegen olesó gabnának 27% korpáját, melyből minden tápláló erőt már kiszajtolták, csaknem azon az áron adják el a magyarországi állattenyésztő gazdaközönségnek, mint a milyen áron ők a vámentes buzát bevásárolják.

Sokat irhatnánk még ezen bennünket tönkretevő manipulációnak hazánk közegészségügyére való káros befolyásáról is; irhatnánk azon üzelmekről, melyet a bírósági védelmező palástjába burkolóva 6-os és 7-es számú keserű lisztjeikkel elkövetnek; hogy ilyen lisztek kenyérliszt cím alatt forgalomba hozhatók ne legyenek, hanem az a csekély táperő, melylyel az ilyen silány lisztek bírnak, hagyassék meg a korpában, hogy az is alkalmas legyen az állattenyésztésre. Sok visszaélésről irhatnánk még, de hiszem, hogy az itt elősoroltak is meggyőhetnek mindenkit igazainkról és arra fogják indítani a kormányt, hogy állítsa meg az ellenünk indított és vándálkegyetlenséggel folytatott irtó háborút.

Már évek óta harcolok a sajtóban, hogy leálczázhassam a nagy malmok visszaéléseit, és hogy fölrázzam lethárgikus álmukból szerencsétlen, jobb sorsra méltó pályatársaimat kik csöndes rezignációval viselték eddig sanyaru sorsukat.

Nem mulasztatom el hogy köszönetet ne mondjak e helyen a „Budapesti Hírlap” szerkesztőségének, mely mindig a legnagyobb készséggel megnyitotta előttem tekintélyes lapja hasábjait igazságos ügyünk védelmére.

Most már, hála a gondviselésnek, kezdenek a hazai molnárok lassanként ébredezni, amiben kiváló érdeme van a jelesen szerkesztett „Molnárok Lapja” című szakközönségünknek is, mely nemes céljával tüzte ki igazságos ügyünk diadalra juttatását, a miért szaklapunk derék szerkesztőjének Jutassy Ödön urnak, ezuttal is a magam és pályatársaim nevében hálás köszönetet szavazok — D i x i.

Posgay Miklós.

Helyi és vegyes hírek.

— **A főispáni kérdés.** Annyiszor és annyszor hangzott már, hogy megyénk végre valahára állandó főispánt kap, hogy az ember szinte alig meri az ez irányban fel-felmerülő híreket másoknak tekinteni mint egy-egy jól felhizlalt kacsnak. Legutóbb a „Szegedi Napló” július 31-iki száma hozott hírt arról, hogy ez a kérdés egyszer már mégis megoldás elé kerül; mert Vadnay Andor kinevezése legközelebb várható. Sőt tisztelt lapársunk forrása szerint, Vadnay Andor belügyminiszteri osztálytanácsosnak Csongrád-megye főispánjává való kinevezése immár alá is van írva. — Lehet! De nekünk alapos okunk van e hír alaposága felől kételkedni.

A makó-nagyszentmiklósi vasút érdekében a hozzájárulás iránt Német-Csanád községében jul. 29-én volt a közgyűlés megtartva. Sima Ferenc ezen községtől 60.000 frt hozzájárulást kért törzsrésztvényekkel szemben. A közgyűlésen Sima Ferenc, mint ezen vasut concessionárusa is megjelent, hogy a tanácskozás során felmerülhet kérdésekre a felvilágosítást megadhassa. A közgyűlés némi vita után 3 képviselő kivételével megszavazta a 60 ezer frt hozzájárulást. Még Nagy-Szent-Miklós határozata van hátra s azután az egész építés fedezete biztosítva van. Ezen vasutra különben a közigazgatási bejárás a jövő hét folyamán meglesz. S azután a makó-vásárhelyi érdekeltséggel foly a konzorcium tárgyalásba bocsátkozni.

— **A Kossuth-szoborra** folytatólag adakozott: Hufnágel Jakab ur megyei állatorvos 1 frtot. Az eddig kimutatott összeg 82 frt 56 kr. Ehez hozzáadván a legujabban beérkezett adományt. Főösszeg: 83 frt 56 kr.

— **A séta-hangverseny.** A „Szentesi kereskedő ifjak egyesületé”-nek séta-hangversenye s az ezt követő táncmulatság fényesen sikerült. A katonai zenekar vasárnap délelőtt 10 órakor érkezett városunkba. Működését azonban csak délutén 2 órakor kezdte meg, a mikor is a vármegyeház előtti téren néhány indulót játszván — a közönséggel egyetemben a remekül feldisztatott sátrakhoz vonult le a ligetbe, a hová 4 órakor Abaíli Ferencné, Czukermann Bernátné, Neumann Dávidné, Mócz Kálmáné, és Nagy Ferencné urnók vezetése mellett a hölgyek vonultak fel, kiket a Rakóczy induló hangjai fogadtak. — Ekkor azután megkezdődött a jótékonycélú bazár, a melyben az elárusítók szerepét kedves mosolyu, üde arczu és tüzes szemű lelkes hölgyek végezték oly eredménynyel, hogy az ő általok bevételezett összeg mintegy 400 frtnyi összeget tesz ki. A táncmulatság este 9 órakor vette kezdetét és folyt a legfesztelebb kedvvel egész a kiváló virradtig, úgy annyira, hogy alig akarta elhinni a mulató közönség azt, hogy megérkezett egyszer a reggel. Az összes bevétel jóval felül haladja a 800 frtot. E séta-hangversenyvel, fényesen beigazolták kereskedő ifjaink azt, hogy ritkán adnak bár magukról életjelt de ha egyszer megteszik azt; kezdeményezésüket mindenkori a legfényesebb siker koronázza.

— **Sírköveleplezés.** Lapunk mult számában már jeleztük, hogy megboldogult S u g á r Árminné sírkövét, melylyel a bánatos férj jelölte meg, még a halálban is szeretet jó nő sírhelyét, ma reggel 8 óra kor fogják leplezni szokott gyászszertartás mellett.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Mindazoknak, kik szeretett jó anyám temetésén megjelenvén szives részvét nyilvánításukkal gyászoló családom fájdalmát is enyhíteni kegyesek voltak, ezen az uton nyilvánítom legmélyebb köszönetemet. Szentes, 1894. évi július hó 30-án. Zsoldos János.

— **Színház.** Pesti Ihsz Lajos társulatával szemben, bárha e jeles társulat minden egyes játéka a zsufolt házat is joggal megérdemelné — szépen igyekszik beigazolni közönségünk, hogy igen is van érkeke az igazi művészet iránt. Örömmel kell konstatálnunk ugyanis, hogy e jeles társulat jóval melegebb felkarolásban részesül közönségünk részéről, mint előde — Bokody szintársulata. Az eddig látott négy előadásból azt tapasztaltuk, hogy színészeink férfiasan felelnek meg mind azon követelményeknek,

a melyeket tőlük Szentes város közönsége joggal elvárhat. A drámai előadásokra nézve még nem mondhatunk elhatározó véleményt, mivel eddig csakis Rátkay „Csillaghullás” című színműve került színre. Ebben azonban N. Bodrogi Lina, Halasiné Serfőzy Etel, Liczenmayer Szidi és Nógrádi a legsikerültebb alakításokat mutatták be. Az operettek előadása valóban beválik, a mi oly jó zenekar és kitűnő erők mellett, mint aminővel Pesti Ihsz társulata dicsekszik — nem csoda. Nógrádi gyönyörű tenorja és H. Serfőzy Etel asszony fűlbemászó hangja valóban eltalálja a hatást mindenkor Halasiról sem mondhatunk mást, mint azt, hogy rövid idő alatt is kedvenczvé vált már közönségünknek s a „Kis alamuszi” Tom szerepében a legsikerültebb alakítást mutatta be, melyért a hálás közönség zajos éljenzéssel s viharos tapsokkal is tüntette őt ki. H. Serfőzy Etel kedves alakját többször láttuk már színpadunkon s minden megjelenése a legkedvesebb jelenség volt. Figyelmeztetjük azonban, hogy az a veres paróka, a melyet visel, nem mindenkor áll neki jól. — Értésülésünk szerint, a társulat körünkben maradási idejét megfogja hosszabbítani.

— **Tulajdonos kerestetik.** A városházán egy liba van bitangásban. Tulajdonosa a rendőrkapitányság útján visszaszerezheti.

Hazatolonozás. Megunta a bárdforgatást Kardos Sándor mészáros-segéd és nyugalom után vágyván — ott hagyta gazdját. Ámde nem sokáig tartott édes boldogsága; mert nagy város ugyan Szeged városa, de ő neki munka nélkül azért éds otthont még se adott. Mint csavargót a szegedi rendőrség vette tehát pártfogás alá és nehogy ott is megunja magát, mint tolonczot most Szentesre zsuppolja.

— **Tisztujtítás Kisteleken.** Folyó hó 29-én ment végbe Kistelek községében a tisztujtítás. Noha a választás iránt a nagy munka idő daczára is élénk volt az érdeklődés, a régi előjáróság tagjai mégis mindannyian egyhangulag választattak ujra. Pártunk tehát e községben rendületlenül áll. A régi előjárók t. i. Sisák Lajos bíró, Kordás János m. bíró, Meyer Sándor pénztárnok, Buknicz Lajos árvagyám stb. stb. pártunk e kitűnő tagjai fényesen igazolták be, hogy díszes tisztjüket minden ha lelkiismerettel töltötték be. Szívvel üdvözlöljük Kistelek községét, mely a sok méltó közül a legméltóbbakat választotta meg előjáróiu!

— **Egy forintos államjegy bevonása.** A pénzügyminiszterium rendelete értelmében az egy frtos államjegyek bevonatnak s a közforgalomból csak 1895. évi december 31 ig fogadandók el. Az állami pénztárak azonban 1896. évi június 30-ig fogadják el a fizetés, illetve beváltás végett. 1896. jul. 1-től 1899. évi december 31-ig már csak a váltópénztári teendőkkal megbízott állami pénztáraknál és a cs. és kir. közös központi pénztárnál fogadtatik el beváltás végett 1899. évi december 31-én tul be nem váltják Elég idő van tehát tul adni rajta, csak a láda fiában ne maradjon.

— **Bombák a parochián.** Zenta város lakosságát, mint levelezőnk jelenti, pár nap óta bombamérénylet foglalkoztatja. A bombavető egy cselédeány, névszerint Flott Francziska Bajáról, a ki Lippay Imre r. kath. káplán ablakát szombat éjjel betörte és oda egy pléhdobozt hajított be. Ez a doboz puskaporral és vattával volt megtöltve, egy nyílásán pedig égő taplómadzag lógott ki a cselédeány egy hasonló bombát dobott a plébános gazdasszonyának szobájába is. Az ablakok betörése azonban zajjal jart, a melyre a parochia cselédsége összeszaladt. A merénylő leány erre megijedt és futni kezdett, miközben egyik papucsát elvesztette. Ez a papucs aztán nyomra vezetett és Flott Francziskát még az éjjel letartóztatták. A merénylő elkövetését azonnal beismerte, de annak okát nem lehetett kivenni belőle. Valószínű, hogy a merénylő elmeállapota nett normális és ezért egyelőre a zentai kórház megfigyelő osztályában helyezték el.

— **A ki még a halálban is az ura ellen demonstrál.** Nagy Kanizsán történt meg, hogy a városi gypmester felesége hosszú ideig elváltan élt az urától és vadházasságra lépett egy másik gypmesterrel, aki viszont ő miatta hagyta el a feleségét. Az első gypmester eleintén ábrándos levelekben hívogatta vissza feleségét, de amikor látta, hogy ez nem használ s köztük végleg elszakadt az összekötő kötel, egy másik darab kötelet küldött a feleségének, azzal az üzenettel, hogy tegye el jobb időkre, mert valamikor még szüksége lesz reá. Három év telt el így s ez idő alatt a hűtlen feleség hiven megőrizte férjének utolsó emlékét. Most, három év után, a második gypmester felesége reklamálta vissza az urát és kijelentette, hogy ha nem hagyja ott ideiglenes feleségét, tartásdíjért fogja bepörölni. A második gypmester megijedt ettől a fenyegetéstől és semhogy tartásdíjat fizessen ujra egybekelt egykori hitvestársával. Ezt megint az első gypmester felesége nem tudta elviselni. Levonta tehát a maga részére a konzervenciát és kivonta a ládafiából a régen őrzött

kö'let, hogy ura intenzióhoz képest vele felkösse magát, de a döntő pillanatban meggondolta magát és hogy utolsó tettével is ura ellen demonstráljon, patkányméreggel oltotta ki szerelmes életét. A kötelelet mellette találták meg.

— **Egy malom kilutrizása.** Érdekes do-
logról ad hírt flumei tudósítók: Az ottani Zsakali
malom-részvénytársaságnak ügyei már rosszul állot-
tak és a közgyűlés elhatározta hogy a malmot 100.000
frt kikiáltási áron elárverezze. Nem akadt ez összegre
jelentkező, sőt még akkor sem akarta senki a gőz-
malmot megvenni, mikor 75 ezer forintra redukál-
ták a vételárt. Most meg 50.000 frtért szeretnék
a szerencsétlen gőzmalmon tudni és ha ez sem
vezetne eredményre, egy részvényes azt javasolta,
hogy a malmot lutrizzák ki. Hetvenezer számot fog-
nak ez esetben kibocsátani és egy szám ára 1 frt
50 kr. lesz. Ennyi pénznél azután bizonytalán többet

fog érni a malom és így a ki megnyeri — szeren-
csés ternőt nyer.

— **Carnot szelleme és a németek.** A
gráci spiritiszta-egyesület, legutóbbi estéjén, a többi
nagyságok közt, a Carnot szellemével is megpróbál-
kozott. de — hiába, Carnot csak nem akart feljönni
az alvilágból, akárhogy invitálták is. De feljött he-
lyette egy másik fájdalom — ismeretlen francziá-
nak a szelleme, ki aztán, természetesen franczia
nyelven tudára adta a nagyszámú kíváncsi közön-
ségnek, hogy Carnottal ne is bibelődjenek, mert a
megboldogult köztársasági elnök még halála után
sem akar a németek közé menni. — De örülne en-
nek ha még élne a jó öreg Csanády Sándor!

Szerkesztői üzenet.

Jóbarát. Nem önnek szóllott. Magán-levél-
ben többet. Üdvözlét!

Selyemhamisítvány. Egészünk el egy mintát a venni
szándékolt fekete selyemből s a
hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett se-
lyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar ki-
alszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig
a hamisított selyem (mely zsiros színű-szalonnás lesz és köny-
nyen törik) lassan tovább ég (mint ahogy rostszálai a festanyag-
tól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga
után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik,
csak meggörbül **Herneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyem-
gyára Zürichben, házhoz szállítva, póstabér és vámmentesen
szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való
akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba
czimzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg
ragasztandó.

Keresztes Nagy Imrének

Kistőkén 50 hold földje haszonbérbe
kiadó. — Értekezni lehet saját házánál
I. tized 630. szám alatt. 3-3

Gépműhely.

Alulírottak tisztelettel hozzuk a n. é. közönség b. tudomására, hogy Szentesen gőz-
malmunk telepén gőzzel hajtott vasesztergákkal és vasgyalukkal felszerelt, a mai kor igé-
nyeinek megfelelő

GÉPMŰHELYT

rendeztünk be, melynek vezetésével egy budapesti elsőrangú gépgyárban alkalmazva volt
művezetőt bízunk meg.

Gépműhelyünkben mindennemű gazdasági, ipar- és gőzgépek, szi-
vattyuk, kutak tüzi fecskendők, új tüzszekrények, gőzhengerek furását,
stb. ugyiszinte kazánkovács munkát, valamint gépalkatrészek ujboli elkészítését
és minden e szakmába vágó munkákat mérsékelt díjért elvállalunk.

Ugyancsak **GÉPMŰHELYÜNKBEN** rézöntvények gépalkatré-
szekhez nyers és kidolgozott állapotban jutányosan kaphatók.

Sima és Társai.

DISZES
SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK
ÉS
TUDÓSÍTÓLEVELEK.

IZLÉSES
MEGHIVOK
ÉS
TÁNCZRENDEK.

DIVATOS
ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI
KÁRTYÁK.

ÉTLAPOK,
KÖZSÉGI ÉS VÁROSI
HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK.

ÁRJEGYZÉKEK,
CZIM- ASZTALI ÉS
NÉVJEGYEK.

MINDENMŰ ÉS SZINU
FALRAGASZOK
ÉS DISZES KIVITELŰ
GYÁSZLAPOK.

KÖNYVNYOMDA,
KÖNYV- ES HIRLAPKIADÓHIVATAL.

Huszonhárom év óta fennálló
s a mai kor igényeinek minden tekintetben
megfelelő betűkkel és gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

melyben minden e szakmába vágó munkák a
legjutányosabb áron, csinos kivitelben gyorsan
és pontosan készíttetnek el, ajánlom a n. é.
közönség szíves pártfogásába.

TISZTELETTEL:
SIMA FERENCZ.

A
„SZENTESI LAP“
czimű, hetenként háromszor megjelenő poli-
tikai lap kiadó-hivatala.

MINDENMŰ
TÁBLÁS KIMUTATÁSOK
ÉS TAKAREKPÉNZTÁRI
MÉRLEGEK.

IDŐSZAKI ÉS
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK MŰVEK.

DISZES KIVITELŰ
SZALAGARANYOZÁSOK
ÉS SZÁMLÁK.

IPAR ÉS KERESKEDELMI
KÖRLEVELEK,
CSINOSAN KIÁLLITVA.

MINDENMŰ
ÜGYVÉDI ÉS IRODAI
NYOMTATVÁNYOK.

MINDEN VÁLASZTÉKBAN
LEVELPAPIROK
ÉS BORITÉKOK
CZÉGNYOMÁSSAL.